

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK NTC-VO

'Het Nest' School voor NTC onderwijs

School : NTC-VO 'Het Nest' School voor NTC onderwijs
Plaats : Kigali, Rwanda
BRIN-nummer : 30XL

Datum schoolbezoek : 14 en 15 maart 2016
Datum vaststelling : 10 mei 2016

Inhoud

- 1   Inleiding 5
- 2   Kwaliteitsprofiel 7
- 3   Beschouwing 11
- 4   Vervolg van het toezicht 15

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs bezocht NTC-VO 'Het Nest' School voor NTC onderwijs, Kigali, Rwanda in het kader van een kwaliteitsonderzoek (KO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Toezichtkader PO/VO 2011.

Bij dit kwaliteitsonderzoek doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest.

Indien de school in het kader van zelfevaluatie over een bepaalde indicator of over een bepaald kwaliteitsaspect voldoende betrouwbare en valide gegevens heeft verzameld kan in overleg tussen school en inspectie besloten worden om de oordelen uit de zelfevaluatie alleen te verifiëren en deze niet zelf opnieuw te onderzoeken. Doorgaans is dit alleen bij onafhankelijk onderzoek door derden het geval.

Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan tevoren enkele documenten betreffende de zelfevaluatie toegestuurd, onder andere de resultaten en analyses van leerling- en ouderenquêtes. De school heeft tevens diverse beleidsdocumenten opgestuurd. Daarnaast is in een bijlage bij het schoolplan het resultaat van een externe audit opgenomen, uitgevoerd door de directeur van de NTC-school in Kampala. De inspectie heeft deze informatie gewogen en bij haar oordeelsvorming betrokken.

De opzet van het onderzoek

Het kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd;
- Schoolbezoek, waarbij bij de leraar die in het voortgezet onderwijs lesgeeft lessen Nederlandse taal zijn bezocht in het primair onderwijs.
- Gesprekken met de directeur/leerkracht over de kwaliteit van de indicatoren;

- Gesprekken met het bestuur, leerlingen van het voortgezet onderwijs en ouders.

Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met besproken met het bestuur en de directeur/leerkracht.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 geeft de inspectie een beschouwing over de geconstateerde kwaliteit in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken. In de rapporten vanaf schooljaar 2013-2014 is hierin voor iedere bezochte ntc-school apart informatie opgenomen over de aanpak en de gevolgen van de bezuinigingen op het Nederlands onderwijs in het buitenland vanaf januari 2014.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 Kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De met een * gemarkeerde indicatoren zijn bepalend voor de vaststelling van het vervolgtoezicht.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Kwaliteitsaspect 1: De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.

	1	2	3	4	5
1.2 * De leerlingen lopen weinig vertraging op in de opleiding.			•		

Kwaliteitsaspect 2: De aangeboden leerinhouden zijn gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen en de voorbereiding op vervolgonderwijs of arbeidsmarkt en samenleving.

	1	2	3	4
2.1 * De aangeboden leerinhouden Nederlandse taal in de onderbouw voldoen aan de kerndoelen			•	
2.3 De school met taalzwakke leerlingen heeft een aanbod aan leerinhouden dat past bij de talige onderwijsbehoeften van deze leerlingen.				•

Kwaliteitsaspect 3: De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

	1	2	3	4
3.1 De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.			•	
3.2 Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.			•	
3.3 De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.				•

Kwaliteitsaspect 4: Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.

	1	2	3	4
4.1 Ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.				•
4.2 De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.				•
4.3 Het personeel voelt zich aantoonbaar veilig op school.				•
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Kwaliteitsaspect 5: De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken

	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				•
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.				•

Kwaliteitsaspect 6: De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

	1	2	3	4
6.1 De aangeboden leerinhouden maken afstemming mogelijk op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.				•
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.				•
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.				•

Kwaliteitsaspect 7: De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.

	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.				•
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen				•
7.3 De school gebruikt informatie van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen voor de begeleiding van de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 8: De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.

	1	2	3	4
8.1 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school tijdig de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.				•
8.2 * De school voert de zorg planmatig uit.				•
8.3 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.				•

Kwaliteitsaspect 9: De school zorgt systematisch voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.				•
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.				•
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.				•
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				•
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.				•
9.7 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.				•

Naleving

	ja	nee
N1b In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N2b In het schoolplan is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima.	•	

3 Beschouwing

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het voortgezet onderwijs op NTC-VO 'Het Nest' School voor NTC onderwijs, Kigali, Rwanda en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectieonderzoeken. Dit rapport betreft het voortgezet onderwijs. Over het NTC primair onderwijs brengt de inspectie een afzonderlijk rapport uit.

Voor een goed begrip wordt eerst de uitgangssituatie beschreven.

Uitgangssituatie

Het Nest te Kigali, Rwanda, bestaat sinds 2004. De NTC-school heeft een stichtingsvorm. In verband met het verkrijgen van een werkvergunning is er formeel een arbeidsrelatie tussen de Nederlandse directeur/leerkracht en de Ecole Belge de Kigali (EBK). Dat betekent onder andere dat de directeur/leraar is gehuisvest in een huis van de EBK. Het NTC-bestuur heeft daarnaast met de directeur/leraar arbeidsvoorwaardelijke afspraken gemaakt, evenals met de leraren/assistenten die lokaal zijn gevestigd en die eveneens op de EBK werkzaam zijn. De EBK is een reeds lang bestaande Franstalige Belgische school voor primair en voortgezet onderwijs. Leerlingen hebben op deze school de keuze om vanaf groep 3 Engels of Nederlands als tweede taal te volgen. Dit betreft echter niet de groep NTC-leerlingen. Deze krijgen na schooltijd les in Nederlands als eerste taal (richting 1 of richting 2). Alle lessen vinden na schooltijd plaats. Behalve op de EBK zijn er ook Nederlandse lessen op de International School Kigali (ISK). De meeste leerlingen zitten op laatstgenoemde school. De lessen voortgezet onderwijs vinden in een samengestelde groep op de ISK plaats en worden verzorgd door de directeur/leerkracht.

De huidige directeur/leraar is bijna vier jaar aan de school verbonden en daarmee een stabiele factor. Stabiliteit en bestendinging van het onderwijs, borging van werkwijzen en uitbreiding van het aanbod was destijds de opdracht voor de directeur/leerkracht bij zijn aanstelling. De school biedt inmiddels zowel Nederlands voor peuters aan als voortgezet onderwijs tot en met het derde leerjaar.

De beide andere leraren zijn wat korter aan de school verbonden, de leraar die voor groep 4/5 staat is onlangs aangesteld. De andere leraar geeft sinds januari 2015 Nederlandse taalvaardigheid aan peuters op de Ecole Belge en op de ISK ook aan groep 1 en 2. Beide leraren worden gecoached en aangestuurd door de directeur/leerkracht.

Het vierkoppige bestuur heeft de afgelopen tijd wisselingen gekend. De penningmeester zit er het langst, te weten drie jaar. Voor zowel de voorzitter als de secretaris is dit het eerste jaar. Het bestuur is nog op zoek naar een vijfde lid, waarbij goed wordt gekeken naar een goede vertegenwoordiging van doelgroepen van de school. Het blijkt niet eenvoudig om bestuursleden te werven. Met het bestuur is gesproken over een aantal mogelijkheden om ook in de bestuurssamenstelling meer vastigheid te krijgen. Het bestuur stuurt op hoofdlijnen, waarbij de directeur/leerkracht eerstverantwoordelijk is voor het onderwijskundig beleid.

De school telt tijdens het inspectiebezoek 56 leerlingen, waarvan zes leerlingen op woensdagmiddag NTC voortgezet onderwijs volgen in een gemeenschappelijke groep. Het leerlingenaantal is fors gegroeid ten opzichte van vier jaar geleden toen de school nog 24 leerlingen telde. De meeste leerlingen komen uit volledig Nederlandse of Vlaamse gezinnen. Een minderheid van de leerlingen heeft een wat minder goede Nederlandse taalbeheersing (bijvoorbeeld omdat er in de gezinnen meerdere talen worden gesproken). De samenwerking met de beide dagscholen is goed. De school heeft korte en goede lijnen met zowel de Belgische als de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordigers. In het algemeen is er sprake van een vrij stabiele onderwijskundige situatie.

Aanpak en gevolgen bezuinigingen

Het Nest te Kigali ondervindt als school weinig tot geen negatieve gevolgen van het wegvallen van de subsidie. Toen de Nederlandse regering besloot tot bezuinigingen heeft het bestuur de ouderbijdrage structureel verhoogd en het subsidiebedrag per leerling dat daarna alsnog ter beschikking kwam aan de ouders teruggegeven. Veel ouders zijn uitgezonden vanuit instellingen voor ontwikkelingssamenwerking en het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Zij krijgen veelal een vergoeding voor de kosten van het NTC-onderwijs. Er zijn na de verhoging van het lesgeld geen ouders om die reden vertrokken. Het helpt de school daarbij dat de leerlingenaantallen gestaag stijgen, hetgeen gunstige gevolgen heeft voor de begroting. Het bestuur heeft hier bewust beleid op gevoerd, door de doelgroepen van het NTC-onderwijs uit te breiden (nu ook voor peuters en voortgezet onderwijs).

Algemeen beeld

Het Nest heeft de eerder geconstateerde kwaliteit verder uitgebouwd. Op alle onderzochte indicatoren presteert de school voldoende tot goed. Sterke punten zijn het ondersteunende pedagogisch klimaat en de goede, stimulerende sfeer in de lessen. Een sterk punt is ook de aandacht voor de individuele leerling. De leerlingen voortgezet onderwijs worden extra gemotiveerd door bijzondere projecten, zoals het maken van een film. In de groep heerst een positieve, actieve werksfeer. De uitstekende voorbereiding van de lessen en de goede klassenorganisatie helpen hierbij. De leraar kent zijn leerlingen goed, onder andere dankzij regelmatige toetsing en analyse van resultaten en gemaakt werk. De leerlingenzorg is nauw verweven met het primaire proces van leren en onderwijzen. Ook de kwaliteitszorg is goed op orde. We hebben vertrouwen in de verdere schoolontwikkeling en passen basistoezicht toe. Dat betekent dat de school in principe over ongeveer vier jaar opnieuw bezocht zal worden.

Toelichting

Opbrengsten

We beoordelen de leerresultaten in het voortgezet onderwijs als tenminste voldoende. De school brengt in de onderbouw de leerresultaten op de belangrijkste taaldomeinen in kaart met landelijk genormeerde toetsen, die een vergelijking met de resultaten in Nederland mogelijk maken. Over het geheel genomen kunnen de resultaten deze vergelijking goed doorstaan. Voor zover dit nagegaan kon worden gaan leerlingen ook in een jaar ongeveer een jaar vooruit. Het Nest leidt niet op tot een examen of een aansluitende vervolgtraject op het gebied van de Nederlandse taal. Met de school is overlegd over de mogelijkheid om ter afronding van het NTC-onderwijs in de loop van het vierde leerjaar het

examen hoger onderwijs ('educatief en startbekwaam') van het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT) af te nemen.

Onderwijspraktijk

Het kwaliteitsprofiel toont dat de school in het primaire proces van leren en onderwijzen veel sterke punten kent. De pedagogische benadering, de effectieve wijze waarop de onderwijstijd wordt benut, de taakgerichtheid en de betrokkenheid van leerlingen zijn erg sterke punten van de school. De lessen zijn gevarieerd en zo ingericht dat er weinig leertijd verloren gaat.

De bejegening van leerlingen is stimulerend en respectvol, op basis van gelijkwaardigheid. Bij de pedagogische benadering probeert de school het eigenaarschap van leerlingen voor hun leren te vergroten. Leerlingen denken zelf mee over hetgeen ze leren, en hoe. Leerlingen rapporteren dit aspect juist ook terug aan de inspectie in het gesprek over de kwaliteit van de lessen. Daarnaast noemen zij de goede individuele afstemming. De ouderbetrokkenheid is groot en wordt bijzonder gestimuleerd door de school. Ouders spreken hun tevredenheid uit over de kwaliteit van de school en hoe zij bij het onderwijs worden betrokken. Zij worden goed geïnformeerd door de school, zowel organisatorisch als over de vorderingen van hun kinderen. De school communiceert onder andere via de website, facebook, middels nieuwsbrieven, algemene ouderavonden, jaarvergaderingen en huiswerkbrieven. Het leerstof aanbod is rijk en actueel, dekkend voor de kerndoelen onderbouw en over de leerjaren heen goed uitgelijnd. In het eerste jaar voortgezet onderwijs wordt de staatsinrichting behandeld. Per leerjaar is er ook een jaarplanning. De leraar werkt met een vaste lesopzet en een vast huiswerkstramien. Op beide scholen is een aantrekkelijke bibliotheek, waar sinds kort meer wereldoriënterende boeken deel van uitmaken. De ict-toepassingen zijn functioneel.

De geprogrammeerde leertijd, inclusief huiswerk en cultuuractiviteiten voldoet ruimschoots aan de norm van 120 uur op jaarbasis. De tijd wordt effectief besteed. Het Nest biedt aan haar leerlingen een stimulerend leer- en werkklimaat. Van lesuitval is geen sprake omdat leraren elkaar bij ziekte kunnen vervangen en verzuim komt beperkt voor.

De school volgt de ontwikkeling en de vorderingen van de leerlingen voor de belangrijkste taaldomeinen en deelvadigheden met methodegebonden toetsen en daarnaast ook met methodeonafhankelijke, landelijk genormeerde toetsen. Het leerlingvolgsysteem is compleet voor wat op NTC-scholen noodzakelijk is en van recente datum. De analyse van de leervorderingen, toetsen en gemaakt werk als basis voor verdere afstemming van de leerbehoeften van individuele leerlingen is een sterk punt van de school. De mogelijkheden hiervoor worden goed benut. De leerlingen krijgen gedifferentieerd les, waardoor de leerlingenzorg nauw verweven is met het primaire proces van lesgeven, binnen de toegepaste differentiatie voor de groep als geheel. We beoordelen de leerlingenzorg daarom als geheel met een goed.

Kwaliteitszorg

De inspectie beoordeelt de kwaliteitszorg eveneens als goed. De school heeft een goed werkend systeem van kwaliteitszorg, inclusief regelmatige bevraging van leerlingen en ouders. Twee jaar geleden heeft een externe audit door de directeur van een andere NTC-school plaatsgevonden. Tevens maakt de school gebruik van de zelfevaluatie van de Stichting NOB. Twee keer per jaar worden de leerresultaten geanalyseerd. De school volgt ook hoe de aansluiting van teruggekeerde leerlingen in Nederland verloopt en of hierin aanleiding is om verbeteringen aan te brengen. Het nieuwe schoolplan is gebaseerd op een analyse van al deze gegevens en leidend bij het verbeterbeleid voor de lange termijn.

De school kent haar leerlingen goed, onder andere dankzij de intake, de besprekingen en de analyse van leerresultaten. De borging van werkwijzen is zonder meer goed. Dit is belangrijk ingeval van personele wisselingen. Er liggen vaste stramien onder de lessen, waarbij de directeur de beide andere leraren bij de verdere invulling begeleidt. Leraren leggen hun bijstellingen daarvan vast en geven dit door aan de directeur. Het personeelsbeleid ondersteunt de professionele ontwikkeling en de kwaliteitsverbetering van de school. Taken en verantwoordelijkheden zijn goed uitgelijnd. Leraren bezoeken regelmatig de bijscholing van de Stichting NOB.

4 Vervolg van het toezicht

Bij dit kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie ook de naleving van een aantal wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan onderzocht, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Op basis hiervan concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet. Een aandachtspunt in de eerstvolgende schoolgids is de beschrijving van het veiligheidsbeleid.

De bevindingen van dit kwaliteitsonderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op Het Nest te Kigali vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek.

